

Anmälan mot Polismyndigheten i Södermanlands län för långsam handläggning av en förundersökning

---

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 25 november 2004, framförde advokaten AA, i egenskap av ombud för BB, kritik mot Polismyndigheten i Södermanlands län. Av anmälan framgick bl.a. följande. I en förundersökning där BB, 94 år gammal, är målsägande begärde åklagaren i augusti 2003 att polisen skulle komplettera utredningen. Åklagaren har därefter påmint polisen men det verkar som om begärd komplettering ännu inte har utförts. – BB:s ålder borde ha medfört att polisen behandlat ärendet med förtur.

Utredning

Från åklagarkammaren i Nyköping har vissa handlingar fordrats in i det aktuella ärendet (dnr 202-290-03-1). Av handlingarna framgick bl.a. följande. Den 4 augusti 2003 utfärdade kammaråklagaren CC utredningsdirektiv innebärande att förundersökningen om stöld m.m. skulle kompletteras i vissa hänseenden. CC påminde därefter vid flera tillfällen polisen om begärd komplettering och påpekade då också målsägandens höga ålder. I slutet av augusti 2004 fick hon besked om att en utredningsman hade tilldelats ärendet.

Ärendet remitterades till polismyndigheten för upplysningar och yttrande över handläggningen av ärendena K32518-02 m.fl. efter den 5 augusti 2003. Polismyndigheten kom in med ett remissvar. Till detta fogades yttrande från närpolischefen vid närpolisområde Flen, samt upplysningar från inspektören DD (här utelämnade).

Närpolischefen anförde bl.a. följande. Ärendet drog ut på tiden på grund av en rad olyckliga omständigheter men även omständigheter som varit svåra eller omöjliga att påverka på kort sikt; en omänskligt hög arbetsbelastning hos både polismyndigheten och åklagaren har varit en viktig faktor. Vidare gick det inte att få fram någon handläggare som kunde ta sig an ärendet förrän i början på september månad 2004. Den begärda kompletteringen redovisades till åklagaren i slutet av oktober 2004.

Polismyndigheten anförde bl.a. följande. Handläggningen av ärendet fick ett alltför utdraget förlopp. Med tanke på det medborgarfokus som skall utgöra ett centralt förhållningssätt i myndighetens polisiära utövning, var den uppkomna situationen för en åldrig målsägande inte acceptabel. Polismyndigheten har under andra halvåret 2004 startat en utvecklingsinsats som framför allt berör utredningsverksamheten av de s.k. mängdbrotten. Motivet är att öka lagföringen och sänka brottsligheten.

AA kommenterade inte remissvaret.

Bedömning

En förundersökning skall bedrivas så skyndsamt som omständigheterna medger. Finns det inte längre skäl att fullfölja en förundersökning skall den läggas ned (23 kap. 4 § andra stycket rättegångsbalken).

Utredningen visar att polismyndigheten inte vidtog några åtgärder över huvud taget med anledning av åklagarens begäran om komplettering under drygt ett års tid, trots att åklagaren påmint om ärendet ett antal gånger och även särskilt framhållit målsägandens ålder. Som förklaring till den långa handläggningstiden har hänvisats till bristande utredningsresurser. Polismyndigheten uppger sig nu ha vidtagit åtgärder för att förbättra effektiviteten beträffande utredningsverksamheten.

JO har under de senaste åren i ett stort antal ärenden kunnat konstatera att den brottsutredande verksamheten uppvisar allvarliga brister och att handläggningstiderna i åtskilliga fall inte står i överensstämmelse med det skyndsamhetskrav som uttalas i rättegångsbalken. Jag är således väl medveten om att arbetssituationen inom polisväsendet är ansträngd och att man därför måste prioritera vissa ärenden framför andra. Men vid denna prioritering måste självfallet också hänsyn tas till om målsäganden har uppnått en hög ålder. Enligt min mening är det helt oacceptabelt att polismyndigheten under så lång tid som nu var fallet inte vidtog några utredningsåtgärder.

Jag vill avslutningsvis framhålla att en väl fungerande utredningsverksamhet har en betydande brottsförebyggande effekt och den bidrar därmed till tryggheten i samhället. Att anmälda brott utreds på ett kompetent sätt inom rimlig tid är vidare en förutsättning för att målsägandenas intressen skall kunna tillvaratas och är också av grundläggande betydelse för allmänhetens förtroende för polisen. Många människor får sin första kontakt med polisen i samband med att de utsätts för brott, t.ex. ett bedrägeri eller ett bostads- eller bilinbrott, och det sätt på vilket en brottsanmälan handläggs kan självfallet komma att prägla anmälarens syn på polisen och rätts-samhället.

Ärendet avslutas med den kritik som ligger i vad jag nu har anfört.